

HegyeshalMI Lapunk

I. Ročník č.4.

Júna 2020.

Spomíname na sté výročie Trianonu

Uplynulo 100 rokov od podpísania diktátu mieru dňa 4. júna 1920 v paláci Veľký Trianon vo Versailles v blízkosti Paríža. Trianonský diktát mieru na tomto mieste spolu s Maďarskom podpísali víťazné štáty Antanty (Dohody) s cieľom ukončiť prvú svetovú vojnu. Tento dokument dodnes vymedzuje nové hranice medzi Maďarskom a štátmi, ktoré vznikli po rozpade Rakúsko-Uhorska. Škrtom pera Uhorsko (Magyar Királyság) prišlo o 2/3 svojho územia. Rozloha krajiny z 325 tisíc km² klesla 92 963 km². Viac ako polovica obyvateľstva sa dostala na územie nových štátov. V roku 1910 Uhorsko malo 18 264 533 obyvateľov, po podpise Trianonskej zmluvy počet obyvateľov klesol na 7 615 117. Takmer 3 200 000 Maďarov sa dostalo mimo hraníc Maďarska na územie nových štátov do postavenia občanov druhej kategórie. Tieto fakty nás dodnes šokujú. Trianonská zmluva upevnila rozpory medzi ľuďmi v strednej Európe. Dôsledkom týchto rozhodnutí Maďarsko sa na dlhú dobu dostalo do izolácie, bolo ukrátené o životodarné hospodárske územia, o surovinové zdroje a o železničnú infraštruktúru.

Odvtedy uplynulo už sto rokov, no Trianon v nás žije dodnes. Stále je bolestivým bodom našej histórie, hoci na ňom nemôžeme nič zmeniť, trvalo zostane v našej kolektívnej pamäti! Nikdy naň nezabudneme!

V priebehu histórie sme všetkých našich veľkých nepriateľov, ktorí nad nami zvíťazili, napokon prežili. Pokiaľ si budeme i naďalej udržiavať vedomie našej spolupatričnosti a spoločnej zodpovednosti, tak vývoj nášho národa bude pozitívny a silný.

Presne pred desiatimi rokmi 4. júna v Deň národnej jednoty náš parlament prijal zákon, v ktorom sa konštatuje, že „všetci Maďari, žijúci mimo územia Maďarska, ako aj maďarské časti obcí mimo územia Maďarska sú súčasťou jednotného maďarského národa, ktorého spoločná identita je reálnym faktom. Vedomie tejto spoločnej identity presahuje hranice štátov a je určujúcim faktorom osobnej alebo kolektívnej sebaidentifikácie osôb.“

Na záver si pripomeňme nadčasovo platnú myšlienku Alberta Wassera: „Budme takými Maďarmi, ktorí sú hodní svojej maďarskej minulosti! Ktorí sú silní nielen vo svojom vedomí, ale aj duchovne!“

„Máloktorý národ má to šťastie, že svoju vlasť nájde na mape, aj keď nie je na ňom nakreslená.“ (Gyula Prinz)

V dôsledku karantény uloženia venca na pamiatku 100. výročia Trianonu sa mohla zúčastniť iba obmedzená skupinka ľudí.

Pozdrav k peknému výročiu

Naša obyvateľka **Hegy Józsefné Nyíró Teréz** oslávila svoje 90. narodeniny. Pri tejto príležitosti ju navštívil náš starosta Szöke László. Oslávkyňa slzami v očiach ďakovala za milé prekvapenie a za príležitosť osobne sa stretnúť s pánom starostom.

Pani Teréz sa narodila 12. júna 1930 v Hegyeshalome. Hoci dlhšie žila a inde, Hegyeshalom si natoľko obľúbila, že sa k nám vrátila natrvalo.

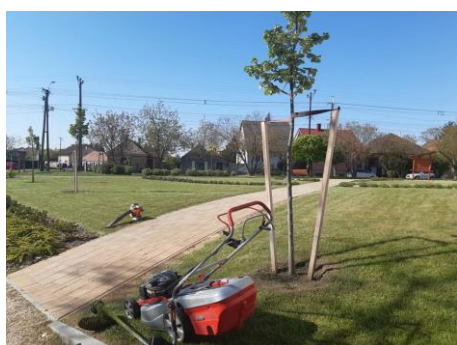
Na oslavu jej narodenín sa pripravovala aj jej početná rodina a urobili všetko preto, aby jej čo najviac spríjemnili tento slávnostný deň. Prišli z viacerých miest Maďarska, aby mohli pekný sviatok pani Teréz oslavovať spoločne.

Aj my v mene redakcie želáme oslávkyňi všetko najlepšie a pevné zdravie!

Ten pekný zelený trávnik ...

Naša firma *Hegyeshalmi Községgazdálkodási Kft* vznikla v januári 2013. Hlavným poslaním firmy je spríjemniť bývanie v Hegyeshalome, aby sme sa tu v peknom prírodnom prostredí všetci cítili dobre a komfortne. Fungujeme ako non-profit organizácia, ktorá patrí do vlastníctva samosprávy obce. Medzi naše hlavné povinnosti patrí udržiavanie čistoty a zelene v okolí domov, nehnuteľností a firiem. Staráme sa o kosenie tráv, o opravu ciest, o zdravý rast stromov, ako aj o zemné práce pri príprave pozemkov pre nové stavby. Od roku 2017 sa zapájame aj do plnenia hospodárskych potrieb miestnej školy.

V záujme uľahčenia a urýchlenia pracovnej činnosti firmy od roku 2014 sa nám darí zvyšovať jej technické vybavenie. Zainvestovali sme do nákupu technického vybavenia firmy, kúpili sme rôzne pracovné nástroje a stroje, kosačku, všestranne využiteľný malý traktor, žeriav, bager, snežný pluh a prívies k nákladnému autu.

Firma v súčasnosti má 12 pracovníkov, ktorí sa denno-denne starajú o to, aby nám i návštevníkom poskytli čo najkrajší pohľad na našu obec.

Predstavuje sa vám pán farár BUTSY LAJOS

Narodil som sa v roku 1949. Do mojich ôsmich rokov sme žili v Hegyeshalome na Rákocziho ulici. Potom sme sa presťahovali do Abdy. Zmaturoval som u Benediktíncov v Győri. Dva roky som slúžil u vojakov v Lente. Štúdium teológie som absolvoval na Teologickej vysokej škole v Győri. Vysvätenie na kňaza som dostal v roku 1975. Moje dlhšie trvajúce miesta: 5 rokov som slúžil v kostole Svätého Imreho v Győri. Kňazom som bol v Mosoni 7 rokov. Ako dobrovoľný misionár som 5 rokov pôsobil v Kárpátaljáne, neskôr som 7 rokov pôsobil ako kňaz vo Fertőrákosi a ako duchovný vo väznici Sopronkőhíde.

Od 1. augusta 2019 pôsobím v Hegyeshalome, Bezenye a Rajke ako duchovný pastier. Veľmi som sa potešil, že som dostal túto možnosť.

V súčasnosti naše duchovné pôsobenie značne obmedzila koronavírusová pandémia. Ale dnes sa už opäť začíname voľnejšie dýchať. Mám veľa predstáv ako revitalizovať aktívny duchovný život v našej obci.

V dôsledku pandémie cirkevné sobášy sa presunuli na jeseň. Doteraz nebol čas ani prvé sväté prijímanie.

Podľa nášho plánu birmovky budú v nedeľu 11. októbra 2020 o 15. hod. v našom kostole pre mladých ľudí z troch spomínaných obcí. Pri tejto príležitosti očakávame návštevu župného biskupa pána Dr. Veresa Andrása.

Medzi naše úlohy patrí okrem iných aj obnovenie činnosti poradného spolku *Plébániai Tanácsadó Testület* ako aj inventarizácia nášho kostola. Zaslali sme žiadosť o realizáciu projektu vytvorenia námestia duchovného života a dúfame, že budeme úspešní. Chceli by vytvoriť aj jednu Charitatívnu skupinu aktivistov.

Pre našich veriacich som k dispozícii každý utorok medzi 15.00 a 16.30 na farnosti, o 17.00 slúžim svätú omšu. Iné termíny uverejňujem na našej oznamovacej tabuli.

Sväté omše slúžim v sobotu o 17.00 a v nedeľu o 9.30 hod.

Môžete sa na mňa kedykoľvek s dôverou obrátiť na tel. čísle: 0670/5652777

Ako pokračovanie našej predchádzajúcej rubriky teraz

PREDSTAVUJEME VÁM ZMIEŠANÝ SPEVÁCKÝ ZBOR ERKELA FERENCA Z HEGYESHALOMU

O založenie speváckeho zboru dospelých sa zaslúžila pani Ludván Istvánné. Spočiatku nadšených ochotníkov a milovníkov spevu bolo dvadsať.

V roku 1994 orchester prijal meno Erkela Ferenca o tri roky neskôr sa skupina stala členom miestneho Kultúrneho spolku. Odvtedy účinkujú pod oficiálnym názvom **HEGYESHALMI KULTURÁLIS EGYESÜLET ERKEL FERENC VEGYESKARA.**

Ludván Istvánné, ktorú všetci nazývali familiárne *Kati néni*, viedla orchester do roku 2010. Jej veľké nadšenie, odbornú pripravenosť a lásku k spevu zaslúžene obdivovali speváci i obecenstvo. Od roku 2010 štafetu vo vedení speváckeho zboru prebral dirigent Salzer Géza, ktorý túto funkciu vykonáva dodnes.

Hegyeshalomské zastupiteľstvo ocenilo kultúrnu a osvetovú prácu pani Ludván Istvánné a udelilo jej diplom i pamätnú plaketu.

V súčasnosti pri organizovaní programu speváckeho zboru obetavo pomáhajú aj ďalší nadšenci ako Stuthné Salzer Érika a korepetítor dr. Székelyhidi László.

Za 30 rokov pôsobenia orchester naštudoval veľké množstvo skladieb a ich repertoár dnes obsahuje viac ako sto skladieb.

Na ich predstaveniach môžeme vypočúť tak skladby maďarských, ako aj zahraničných autorov (Bartóka, Kodálya, Halmosa, Bárdosa, Erkela, Bacha, Beethovena, Mozarta, Schuberta a iných). Svoje koncerty obohacujú aj filmovou hudbou, spirituálnymi, africkou a mexickou ľudovou hudbou.

Významný hudobný skladateľ pôsobiaci v Győri Halmos László viaceré svoje skladby venoval pani Ludván Istvánné, a tieto skladby sa stali trvalou súčasťou programu zboru. Na koncertoch si často môžeme vypočúť aj veselé ľudové pesničky, svetské alebo cirkevné zborové skladby.

Naše spevácke teleso sa doteraz trikrát zúčastnilo v súťažiach podobných speváckych zborov. V roku 1995 na festivale usporiadanej vo Fertőszentmiklósi získali ZLATÚ medailu, roku 2004 v Győri tiež ZLATÚ medailu a poslednýkrát STRIEBORNÚ.

Príležitosti na prezentáciu umenia Speváckeho zboru Erkela Ferenca je aj v Hegyeshalomu mnoho. Napríklad počas celonárodných osláv - Hősök napja (Deň hrdinov) 20. augusta a 23. októbra, na miestnych slávnostiach – napríklad na 3. adventnú nedeľu, počas vianočných koncertov – 26. decembra, na veľkonočnej svätej omši v pondelok v katolíckom kostole, na sviatok všetkých

svätých 1. novembra na cintoríne a pri mnohých iných kultúrnych aktivitách. Spevákov nášho zboru často pozývajú aj na krsty a svadby.

Veľmi sa tešia aj pozvánkam od iných umeleckých telies a organizátorov kultúrnych podujatí. Napríklad sa zúčastnili na festivale speváckych zborov v Győri, Csorne, Jánossomorji, Mosonmagyaróváre, Fertőde, Lébényi a Mosonszolnoku. Zúčastnili sa aj na samostatných speváckych súťažiach v Budapešti, Rajke, v Levéli, Pilisszentkereszte a v Tárnokréte.

Veľmi dobré kontakty si náš spevácky zbor udržiava aj so zahraničnými partnermi. Môžeme napríklad uviesť spoločné festivaly so súbormi v Golse a Zurndorfe alebo székelyföldské festivaly v Székelyudvarhelyi a Szentgyháze.

Koncom mája sa každý rok koná tradičný festival *Hagyományos Tavaszi Hangverseny*, na ktorý sú pozvaní aj iné spevácke zbory.

V tomto roku **Zmiešaný spevácky zbor Erkela Ferenca** oslavuje 30. výročie vzniku. Boli pripravené jubilejné podujatia, súťaže a výstavy, no žiaľ, koronavírusová pandémia ich realizáciu neumožnila.

Dúfajme, že od septembra sa znovu začnú prípravy na májový festival v roku 2021.

Zatiaľ skúšky a korepetície prebiehajú v knižnici „veľkej školy“ vždy v pondelok od 17,30 do 19,30. Po dokončení rekonštrukcie Spoločenského

domu (Közösségi Ház) spevácky zbor dostane samostatnú skúšobňu, na ktorú sa speváci veľmi tešia.

Členovia nášho speváckeho zboru často trávia svoj voľný čas spoločne, každý rok idú spoločne na nejaký výlet. Z príležitosti Dňa žien „chlapci“ pre ženy vždy pripravia nejaké milé hudobné prekvapenie, často sa členovia zboru stretávajú na vianočný večer alebo z príležitosti oslavy menín.

Spevácky zbor Erkela Ferenca veľmi rád privíta aj nových členov. Ak sa medzi našimi čitateľmi nájdú mladí alebo aj starší záujemcovia o zborový spev z Hegyeshalomu alebo z okolia od septembra ich srdečne medzi nás pozývame.

Kontaktujte nás: Salzer Géza: +36 30/ 585 9183 alebo Budainé Frank Rita: +36 30/648 7287.

*Z poverenia
dirigenta Salzera Gézu napísala: Budainé Frank Rita*

Absolventi Základnej školy Lőrincza Lajosa sa s nami rozlúčili 13. júna:

8.a. osztály

Osztályfőnök: Nyársik Zsuzsanna

Bagi Levente, Béri Imola, Bogyai Fruzsina, Buni Noémi Alexa, Glaser Levente, Hadnagy Dorina, Horváth Márk Nagy Csenge, Nagy Kamilla, Pap Boglárka, Selyem István, Stuth István, Szücs Bálint, Tompa Krisztián

8.b. osztály

Osztályfőnök: Bálintfi István

Buzás Rebeka, Erdős Alexander, Fábry Kevin, Kaproncai Alex, Krajcsirik Szabolcs, Kükedi Laura, Mezei Dávid, Mester Dávid, Németh Viktória Zsuzsanna, Ötvös Jázmin Zsüliett, Reményi Rebeka Nóra, Szőke Damján, Takács Csilla Veronika, Takács Patrik Norbert, Tölgyes Zalán, Welleschütz Szabolcs

Tohoročné veľké skupinové sprievody „ovis ballagó“ majú tieto názvy:

Cinege csoport:

Pongrácz Dorina, Farkas Máté Miklós, Laczó Virág, Németh Johanna, Tóth-Zsiga Zsuzsanna, Vadon Hajnalka, Csete Izabella, Sík Flóra

Vackor csoport:

Kormos Liliána, Virizlai Zoé, Bagonyi Lara, Ruzsa Larissza Natália, Kalmár Zoltán, Olivér Sárközi, Dima Márton Erik, Keresztes Dorka

Bambi csoport:

Kézdí Luca, Kükedi Lívია, Németh Kristóf, Román Emília, Somarakis Szofi, Székely Anna, Székely Emma

Misi Mókus csoport:

Baltova Alíz, Iváncsics Luca, Tercz Laura, Elek Báborka, Jenőffy Boróka, Oskar Schaller

Süni csoport:

Sütő Barnabás, Leinwetter Martin, Maász Csenge, Erdős Anna, Vájlok Dániel, Baranyai Attila, Erős Lehel, Régner Noémi

Informácie pre verejnosť!

Poslanci Hegyeshalomskej samosprávy (Hegyeshalom Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete) v záujme pokojného spoluzitia občanov našej obce a prevencie následkov porušenia obecných noriem prijali vyhlášku **základných pravidiel verejného poriadku** (12/2017.(VIII.1.). Plné znenie nájdete na stránke www.hegyeshalom.hu

Odporúčame našim čitateľom, aby sa dôkladne oboznámili s touto vyhláškou, a aby dôsledne rešpektovali jej predpisy, lebo tým všetci prispievame k pokojnému spoluzitiu a dobrým susedským vzťahom v našej obci.

V marcovom čísle nášho časopisu sme ponúkli do vašej pozornosti rozhodnutia našej Samosprávy ohľadom zakladania ohňa vo voľnom priestore. V tomto čísle ponúkame do Vašej pozornosti predpisy proti hlučnosti:

- ❖ Občan, ktorý vo svojej domácnosti a záhrade (kosenie trávy, výrub stromov a i.) používa hlučné stroje, jeho konanie sa bude pokladať za porušenie obecných predpisov ak túto činnosť vykonáva:
 - V pracovných dňoch medzi 20.00 a 07.00 hod.
 - V sobotu a mimo pracovných dní medzi 0.00–9.00 hod. alebo 19.00 a 0.00 hod.
 - V nedeľu alebo počas sviatkov.
- ❖ Ak vykonáva búracie alebo stavebné práce v čase
 - Cez týždeň medzi 21.00 a 6.00 hod.
 - V nedeľu a cez sviatky
 - Okrem tých činností, ktoré sa týkajú odstránenia poruchy komunálnych zariadení
- ❖ Ak vo svojej záhrade, alebo na terase pri usporiadaní párty používa zosilňovače zvuku bez povolenia:
 - V pracovných dňoch medzi 22.00 a 07.00 hod.
 - V sobotu a nedeľu a v dňoch pracovného voľna medzi 22.00 a 09.00 hod.
- ❖ Ak mimo svojho bytu vysielala rádiové alebo televízne relácie:
 - V pracovných dňoch medzi 00.00 a 7.00 hod.
 - V sobotu a v nedeľu a v dňoch pracovného voľna medzi 00.00 a 9.00 hod.
- ❖ Ak nedodržiava predpisy týkajúce sa oficiálne povolenej miery hlučnosti
- ❖ Ak vo svojom obchode alebo pohostinskom zariadení bez povolenia verejne vysielala hudbu.

Prosíme vás, venujte pozornosť dodržiavaniu týchto predpisov, aby ste ani vy, ani vaši susedia nemuseli znášať podobné mrzutosti a nepríjemnosti.

Hegyeshalom v celoštátnej súťaži vyhral titul „Polgárőr Község“ („Bezpečná obec“)

Predsedníctvo celoštátnej organizácie „Országos Polgárőr“ (Bezpečnostná občianska služba) nedávno vyhlásilo konkurz na získanie titulov „BEZPEČNÉ MESTO“, „BEZPEČNÁ OBEC“ alebo „BEZPEČNÝ OBLASTI HLAVNÉHO MESTA“. V tej súťaži sa hodnotili výsledky činnosti samospráv, podporovateľov, iniciátorov a aktivistov poskytujúcich bezpečnostné služby – vrátane miestnej polície – z hľadiska udržiavania verejného poriadku, občianskej bezpečnosti a v záujme prevencie kriminality. Aj Hegyeshalom sa zapojil do tejto súťaže.

V čase uzávierky našich novín sme sa dozvedeli, že *Hegyeshalomska občianska bezpečnostná služba* (Hegyeshalmi polgárőr Egyesület) v rámci župy Győr – Moson – Sopron bola pozitívne hodnotená a spomedzi súťažiacich získala najvyššie možné hodnotenie. Túto cenu možno získať iba raz. Finančnú odmenu, spojenú s touto cenou, aktivisti organizácie využijú na ďalší rozvoj svojej činnosti.

V mene *Hegyeshalomskej občianskej bezpečnostnej služby* toto vyznamenanie 29. júna slávnostne prevezme náš starosta Szóke László a Tóth Gyula, predseda bezpečnostnej organizácie.

V nasledujúcom čísle nášho mesačníka o tejto udalosti prinesieme reportáž.

doc. Ing. Tomáš Dudáš, PhD, dekan Fakulty ekónómie a podnikania Paneurópskej vysokej školy v Bratislave.

Pán docent, v publikácii Svetová ekonomika (2017), ktorú ste s kolektívom autorov vydali na Ekonomickej univerzite v Bratislave, konštatujete, že dnes žijeme v globálnom svete, ktorý má dve tváre – jednou je tvár konzumného bohatstva, druhou, tvár alarmujúcej chudoby. Pandémia spôsobená vírusom COVID-19 zrazu zasiahla obidve tváre tohto globálneho sveta. Ako sa táto kríza prejavila v našom slovensko-maďarskom cezhraničnom regióne?

My ekonómovia už roky dostávame otázku, kedy a odkiaľ príde ďalšia globálna hospodárska kríza. Ako odpoveď sme poukazovali na rôzne riziká, ktoré môžu spôsobiť problémy, ale to čo sa v posledných mesiacoch dialo, nečakal nikto. COVID-19 možno označiť ako čiernu labuť, teda jav, ktorý sa zjavil bez varovania a na ktorý sme neboli pripravení ani ako jednotlivci a ani ako ľudstvo ako celok. Svetové hospodárstvo je dnes komplexným organizmom pospájaným tisícami rôznych vzťahov a uzatváranie hraníc a izolácia začala trhať práve tieto hospodárske vzťahy. Slovensko a Maďarsko sú obe malé a veľmi otvorené ekonomiky, ktoré sú výrazne závislé na exporte. Karanténne opatrenia veľmi vážne zasiahli práve priemysel produkujúci na export. Vážnosť situácie ukazuje fakt, že v apríli poklesla priemyselná výroba v Maďarsku o 30,5 % a na Slovensku o 27,6 %, čo robí z našich krajín najvážnejšie zasiahnuté ekonomiky v regióne.

Čo nás čaká v ďalších mesiacoch?

Keďže od mája sa začali ekonomiky pomaly otvárať, možno očakávať, že aj ekonomická aktivita sa v našich krajinách pomaly vráti do normálu. Otvorili sa obchody, ľudia sa vrátili do reštaurácií a kaviarní a postupne začala nabiehať aj produkcia kľúčových automobilových firiem. Druhý polrok by mal byť už preto lepší, ale ani Maďarsko ani Slovensko sa nevyhnú v tomto roku recesii. Keďže Slovensko je viacej závislé na zahraničných trhoch, slovenská ekonomika zažije hlbší prepád ako ekonomika maďarská. Každopádne, čakajú nás komplikované mesiace, a aj napriek vládnej pomoci potrvá roky, kým sa ekonomiky v strednej Európe dostanú na úroveň pred globálnou pandémiou. Situácia je pritom stále veľmi neistá, prípadné ďalšie vlny pandémie môžu globálnu recesiu ešte viacej prehĺbiť.

Čo nás globálna pandémia naučila?

V prvom rade asi to, že sme si zakrývali oči pred tým, aký je náš globálny svet komplexný a ako môžu veci, ktoré sme brali ako samozrejmé, môžu zmiznúť zo dňa na deň. Hranice, ktoré sme už ani nevnímali, sa zrazu zatvorili a mnohé cezhraničné hospodárske aktivity úplne zamrzli. Oproti nášmu bytu v Galante napríklad maďarský podnikateľ pripravoval pekáraň, ale uzatvorenie hraníc mu celý projekt na niekoľko mesiacov úplne zastavil a až posledné dva týždne mohol pokračovať v príprave obchodných priestorov. Verím tomu, že podobné príbehy poznáte aj vy, ktorí žijete v slovensko-maďarskom pohraničí. Na druhej strane sme sa naučili viacej fungovať v online priestore a pre naše krajiny môže byť veľkou vzpruhou záchranný balíček Európskej únie, ktorý môže našim krajinám priniesť miliardy eur na reštartovanie našich ekonomík a na ich modernizáciu. Najdôležitejšie však do budúcnosti je, aby sme v prípade ďalších vln opäť raz neuzatvorili do našich národných ostrovčekov a udržali hranice podľa možností, čo najviac otvorené.

V mene našich čitateľov ďakujem za Váš čas, ktorý ste venovali tomuto zaujímavému rozhovoru.

Zhovárala sa Marta Brassányi Zágoršeko